

המביא גט פרק ראשון גיטין

ג.

עין משפט נר מצוה

ח א מ"י פ"ג מה' עדות
ה' ו' סמג עשין קט
טו"ע ע"ב ס"מ סימן טו
סעף נ"ח ב"ה"ה"ה:

פסקי ר"ד (המשך)

באיסורין. פי' שהרי
האמינה תורה כל אחד
ואחד על הפרשת תרומה
ועל השחיטה וניקור הגיד
והחלב: אימור דאמרינן
ע"א נאמן באיסורין כגון
החלה ספק של חלב ספק
של שומן דלא איתחזק
איסורא. פי' איסורא חליב
בחזק התיבה גופה הכא
איתחזק איסורא פי'
איסורא דאי' והו' דבר
שבעורה ואין דבר
שבעורה פחות משנים. פי'
דיליף דבר דבר מממון
הכא כתיב כי מצא בה
ערות דבר וכתוב התם על
פי שנים עדים יקום דבר
ומטבלי ושיחיה לא גמרין
לזה הדין להקטין
לפיכך נאמן עליהן ע"א:
ומהו' דבין הוא דקיום
שטרות נמי לא ליבעי תרי
כ"ל דא"ל עדים
החתומים על השטר נעשה
כמי שנחקרה עדותן בב"ד
פי' וליוסא על חישתין
דלא חייב איניש לייפוי
ורבנן הוא דאצרכיה פי'
למישח למילתא משום
דאיכא דמשכח ליה כתוב
כגון שנכתב לשם בני עירו
ע"ג דאמרינן לעיל: ומשום
שיעורא אקילו בה רבנן.
הקילו להאמינן ע"א לבדו:
האי קולא הוא האי חומרא
הוא. פי' דאי מצרכת לה
חיי למימר בפני נכתב לא
אתי בעל ומעורר חד אתי
בעל ומעירי ופסול ליה
ואיתא חד להדי' חד ואוקי
איתא אחזקה: כיון
דאמר לן לקמן בשמעתין
כפני כמה יתנו לה ר'
ויוחנן ור' חנינא חד אמר
כפני ב' יחד אמר בפני ג'
מיעיקרא בקרבא ולא אתי
לאורועי אנפשיה. פי'
מתחלה הוא מדקדק
לקבלו מיד הבעל ונודע
מגרשה ובשטרות נכתב רבנן כבי
חייב דאמר בפני נכתב
אוקינן גיטא וואי בעל
אוקינן דלא חייש לאין
בקיאים לשמה וטעמא
הוא לפי שאין עדים
מצויין לקיימו לימא בפני
נחתם ותו לא בפני נכתב
למה לי. פירוש שמאחר
שהצרכיהו לומר בפני
נכתב שמי טעמא הוא
לפי שאין בקיאים לשמה
כרבה: ומיהו דלמא אתי
לאיחלופי בקיום שטרות
בעלמא בע"א. פי' אי הוה
אמר בפני נחתם ותו לא
הוה מוכחא מילתא
דלקיימו שטרות קאתי
ומאן דחזי סבר כל שטרות
נמי מקיימו בחז דאמר
אני מכיר חתימתו משי'
אסרוהו לדימא נמי בפני
נכתב דלא ליתי לאיחלופי
בקיום שטרות דעלמא
דהתם לא מסהדי אכתיבה
דשטרות כ"א על החתימה:

אפילו נכתב לשמו פסול לגרש בו לר' מאיר כדאמרינן בריש כל הגט
(לקמן דף נ"ג):^א ככתב לגרש בו את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה
וקאמר בגמ' קטנה הוא דלא מני מגרש הא גדולה מגרש מוקי לה^ב כר'
אלעזר ולא כר"מ^ג משום דבעינן שיהא מוכיח מתוך עדי החתימה הי
מניייהו מגרשה ובסמך צעי ולאוקמי

מתני' כר"מ ורפילו לרבי אלעזר ר' ריך
עדי מסירה שידעו שעשאו הבעל
שליח וליכא^ד ואורי' דהא דאלכרין רבנן
הכא היינו כדי שלא יערער הבעל
ויאמר שכתבו הסופר כדי להמלמד
והוא החסיה עליו עדים שהוא לא
היה צק לשמה: **האי קולא הוא**
חומרא הוא. בריש האשה רבה (יבמות
דף פ"ט.) גבי מתוך חומרא שהחמרת
עליה צפופה דפריך לא לחמיר ולא
ליקל ומשני משום עיגונא אקילו זה
רבנן^ה לא שייך למיפך האי קולא הוא
חומרא הוא דאי מוכרס לה מתי וזכ
צעלה מותרת לחזור כדאמרינן התם
והשתא צדח תלך מזה ומזה דהתם
זימנין דלא אפשר לתקן כשלה ראה
אלא אחד שהיה מכיר שהוא צעלה
ואפילו היו שם הרבה מי יצאם ככאן
חד אתי בע"א מערער ופסי' ליה.

יש לפרש דפסיל ליה ממש אע"ג
דלא מהימן וליכא אלף לעו בעלמא
מיפסל וא"ת א"כ מאי ס"ד דמהני
צפני נכתב כיון דלכתי איכא לעו וי"ל
דס"ד דמהני דרוב פסמים לא יוציא
שיסבור שלא יאמינוהו ומיהו אי מפיך
ליה מיפסל ולמאי דס"ד הא דקמני
אס יש עליו עוררין יתקיים צחותמו
קאי נמי אהמביא גט ממדה"י ומשני
מידק דייק ולא אתי בעל לערער ואפי'
אס יערער לא יאמינוהו וליכא לעו
כלל ומיהו אין נראה לר"י לפרש כן
שיחא פסול משום לעו בעלמא כן
דקיס לן שהוא כשר ועוד מדלף תנן
ברישא המביא גט ממדה"י אס יש עליו
עוררין וכו' דקמני כפסיפא ונראה
לפרש ופסיל ליה היינו שיאמינוהו
ללעו^ו אלף מ"מ הגט כשר:

אתי איחלופי בקיום שטרות
דעלמא. וא"ת כיון דלין ר' ריך
לומר צפני נכתב אלף משום איחלופי
אמאי פסיל בריש פ"ב (לקמן דף טו.)
צפני נכתב חזיו אחרון טפי מחזיו
ראשון וי"ל דבחזיו ראשון יש בו שם
האיש והאשה והזמן שהוא עיקר הגט
מינכר מילתא ולא אתי לאיחלופי:
הכא בפני. אלף ידעתי אין מועיל
וטעמא דכשארמר צפ"ג

ונחתם דייק טפי דמער אנפשיה טובא
משום לשמה ואכתי תיקשי רבה מ"ט לא אמר כרבה דמפ'
מתני' דברי' פ"ב (לקמן דף טו.) דקמני אחד אומר צפני נכתב דלא אתי לאיחלופי ואורי' דמכח
אמרי ידענו מי לא מהימני. פי' בקונטרס הואיל ולדידיה טעמא משום קיומא מה לי צפני ומה לי יודע אני' משמע שרצה לומר דשליח
מהימן כי אמר יודע אני וזהו דנקט כי אמרי ידענו לשון רבים ולא אמר כי אמר ידעתי משום דאלסחזין דעלמא קאי ולעיל לא בעי למימר
ידעתי איכא צייניהו דלא בעי למינקט אלף הנהו דלמר ר' ריך ולמר לא ר' ריך^ז אלף תימה הוא דצבל דוכתי נקט לרבה צפני נחתם ליה דוקא
ועוד אי צדח נמי מהני ידעתי היכי קאמר רבא צפ"ב (לקמן דף טו.) ואפילו הוא ואחר מעדין על חתימת עד שני בפני' דאי לא הוה אלף
האי שליח דמכיר שמי חתימות הוה כשר והשתא משום דבא אחד מהשוק לסייעו בחתימת שני יפסל אע"ג דבקונטרס פי' התם דהיינו הא דפריך
ליה רב אשי מי איכא מידי דאילו מסיק איהו לכולי דיבורא כשר^ח וכו' מ"מ אין סברא כלל שהיה רבא טועה צדק ונראה לידעתי לא מהני
אפילו לרבה עד שיאמר צפ"ג ונחתם משום דדייק טפי כדפירשנו והכי מפרש ר' משולם אטו כי אמרי ידענו שנים מעלמא שקיימו גט זה מי
לא מהימני והואיל ומהני בזה קיום דמהני בשאר שטרות^ט אתי לאיחלופי^י: **כיון דאילו אמרי ידענו בו.** וקושיא דאשה ובעל דבר לא חש
למתך דלא שכיח דמיימי גיטא וכו' מיימי עד כשר אתי לאיחלופי:

מאן האי תנא דבעי בתיבה לשמה ובעי חתימה לשמה. וא"ת למאי דמסקינן דרבה אית ליה דרבה^{יא} נוקי מתני' כרבי אלעזר והוי צפני
נכתב משום לשמה וצפני נחתם שאין עדים מצויין לקיימו ולתקן לומר דכולה הך סוגיא וגם רב אשי^{יב} דלמר לקמן ר' יהודה היא
איידי למאי דס"ד מעיקרא וי"ל דרבה אף לפי המסקנא צפני חתימה לשמה וכו' לומר דאי מעמי' לפי המסקנא תיקשי רבה מ"ט
לא אמר כרבה וליכא למימר הא דלא מהני ידענו היינו משום איחלופי דהא כיון דלר' ריך צפני נכתב משום לשמה לא אתי לאיחלופי^{יג}:

משום עיגונא אקילו זה. להימניה לשליח: **האי קולא היא.** בתמיה:
דאי מוכרס הרי. למימר לשמה תו לא מני בעל לערער השתא אתי
ומערער ואוקי חד לצדדי חד: **כיון דאמר מר.** לקמן (דף נ"ג): **צפני**
כמה נוספו. שליח זה לאשתו ואומר צפניהם צפני נכתב צפני שנים
וכו': **מעיקרא מידק דייק.** השליח
כשמקבלו מיד הבעל ויודע בו שצרכון
מגרשה ולא יבא ויערער עוד ואי נמי
עורר אינו נאמן דודאי דק צמילתא
שפיר: **נעשה נמי שחקרה עדותן**
צ"ד. דלא חייב איניש ליופוי: **אסי**
למיגוייה. דלא יאמר כולהו. ואמרינן
לקמן (סס) כל המשנה מנטבע שטבעו
חכמים צגיטין הולד ממור: **הא**
מתא. מיבות כגון צפני נכתב לשמה:
גיו. דזימנין דלא אמר אלף צפני
נכתב: **הא מפרסו.** כגון צפני
נכתב: **לא גיו.** וממילא שייטין ליה
אי נכתב לשמה ואמר אין אי נמי סתמא
(לשמה) קא מסהדי. ומיהו צפ"ג

צפני נחתם אלכרוה דכתיבה וחתמה
וענין לשמה וכיון דכל חד מילתא
צפני נפשה היא לא גיו: **הא דטעמא**
משום קיום הוא הוא צפני נכתב למה
לי: **ורבא דיון הוא.** דלא צעי למימר
נכתב: **אלף.** משום הכי אלכרוה:
הא"כ. דלא אמר נכתב: **אסי לאיחלופי**
נו. דמוכחא מילתא דלקיימי אתי
ומאן דחזי סבר כל שטרות נמי צדח
מקיימי אי אתי חד סהלא ואמר מכיר
אני כתב יד העדים: **הסס.** גבי
קיום שטרות יודעים אנו שזה כתב
העדים הוא דקאמרי: **הכא צפני**
קאמר. ואלא קא מוכחא מילתא: **הכא**
אשה מהימנא. אס היצאה גט
לחזירתה ואמרה צפ"ג מהימנא כדתנן
צפ"ב (לקמן דף נ"ג): אף הגשים שאינן
נאמנות לומר מת צעליהן כו': בעל
דבר. איתו שמוציא השטר והשטר
שלו: **הכא בעל דבר מהימן.** האשה
עלמה מציאה את גיטה ממדה"י צבורת
שלימות כגון דלמר לה צעלה אל
מתגרשי בו אלף צד"ב וצלבד שתתא
ריכה לומר צפ"ג וצפני נחתם וכו'
צפ"ב (סס): **אטו הכא כי אמר יודע**
אני מן לה מהימן. הואיל ולדידיה
טעמא משום קיומא הוא אי אמר יודע
אני צחתימת ידי העדים מי לא
מהימן דמה לי צפני מה לי יודע אני
וכיון דהכי הוא אי לאו דמלכרטינן
נמי אכתיבה דמיהו היכר בין
גיטין לשטרות אתי לאיחלופי צקיום
שטרות דעלמא לקיימניהו צעד
אחד: **מאן האי תנא.** דממתינן:

א. היו לו שתי נשים
ושמורתין שרין. שפ"ה.
ב. בעי מסירה. שפ"ה.
ג. דאמר עדי החתימה
כתי אפי' גדולה לא מצי
לגרש. תוס' הר"ס.
ד. ולר' אלעזר בעינן
שיהא מוכיח לעדי מסירה
הי מיהו מגרש כגון לר'
בעי חתימה. דלקמן בפ'
הבא אוקי מתני' דבי'
ששלחו ב' גיטין נותן
שתיהן לזו ושתיהן לזו
מוקי לה בגמ' דרבי כר'
אלעזר דהא לא ידעי עדי
מסירה הבו מנייהו
מגרשא ואפי' שהשליח
אומר בעלה של זו עשני
שליח כיון דאין כגון
הוכחה לעדי מסירה. תוס'
הר"ס ועי' הר"ס
שכתי לישב דעת רוב'
נאפסס שנים. ה. לא מצי
מתוך כך לבטל ליה כ"א
נוקח והמנה מלגשא.
ו. בחתימה.
אפי' בשנים. אלא בעינן
נמי חתימה לשמה ולהכי
לא מתני דיענו. תוס'
הר"ס. ו. ולא חייש רבא
לשטמא דרייק. תוס'
כשארמר שרואה. תוס'
הר"ס. ח. אבל בלשון
שמועיל למר. ולמר אי
מועיל. בהא לא איירי. תוס'
הר"ס. ט. ונאה דותן
לקמן בפני נכתב כלו
ובפני נחתם חזיו. שפ"ה.
ואמר רבא עלה. שפ"ה.
י. מ"ט. אתי לאיחלופי
בקיום שטרות דעלמא,
וקא נפיק בני ריבנא
דממונא אפואר חד
סהדא.
יא. והשתא איכא חד
הדיה. פסול. שפ"ה.
יב. כי אמר נמי עד אחד
בפני נחתם. תוס' הר"ס.
יג. בשאר שטרות. תוס'
הר"ס. יד. דאין עדים
מצויין לקיימו. תוס'
הר"ס. טו. דבתתא הוא
ודאי שפיר הוה ידע
מסקנא דשמעתא דרבה
אית ליה דרבה ואמאי
דחיק.
טז. והשתא ניחא דכולה
הך סוגיא שייכא למימר
אפי' לפי המסקנא
דשמעתין. תוס' הר"ס.

גיון הש"ס

תוס' ד"ה האי כו' לא
שייך למפך. לא זכיתי
לכתיב גיטתה הקטנה
כיון דמסקינן על סנהל
דייקא דבעלה מת מילתא
לא שייך שיזא ולא אתי
לדין חומרא ושליח הבעל
לר' דמסקינן דמילתא
אומר אתמ מ"מ שמה יזא
בעל ויערער שפקר. וה'
יאר עיי':

מוסף תוספות

א. היו לו שתי נשים
ושמורתין שרין. שפ"ה.
ב. בעי מסירה. שפ"ה.
ג. דאמר עדי החתימה
כתי אפי' גדולה לא מצי
לגרש. תוס' הר"ס.
ד. ולר' אלעזר בעינן
שיהא מוכיח לעדי מסירה
הי מיהו מגרש כגון לר'
בעי חתימה. דלקמן בפ'
הבא אוקי מתני' דבי'
ששלחו ב' גיטין נותן
שתיהן לזו ושתיהן לזו
מוקי לה בגמ' דרבי כר'
אלעזר דהא לא ידעי עדי
מסירה הבו מנייהו
מגרשא ואפי' שהשליח
אומר בעלה של זו עשני
שליח כיון דאין כגון
הוכחה לעדי מסירה. תוס'
הר"ס ועי' הר"ס
שכתי לישב דעת רוב'
נאפסס שנים. ה. לא מצי
מתוך כך לבטל ליה כ"א
נוקח והמנה מלגשא.
ו. בחתימה.
אפי' בשנים. אלא בעינן
נמי חתימה לשמה ולהכי
לא מתני דיענו. תוס'
הר"ס. ו. ולא חייש רבא
לשטמא דרייק. תוס'
כשארמר שרואה. תוס'
הר"ס. ח. אבל בלשון
שמועיל למר. ולמר אי
מועיל. בהא לא איירי. תוס'
הר"ס. ט. ונאה דותן
לקמן בפני נכתב כלו
ובפני נחתם חזיו. שפ"ה.
ואמר רבא עלה. שפ"ה.
י. מ"ט. אתי לאיחלופי
בקיום שטרות דעלמא,
וקא נפיק בני ריבנא
דממונא אפואר חד
סהדא.
יא. והשתא איכא חד
הדיה. פסול. שפ"ה.
יב. כי אמר נמי עד אחד
בפני נחתם. תוס' הר"ס.
יג. בשאר שטרות. תוס'
הר"ס. יד. דאין עדים
מצויין לקיימו. תוס'
הר"ס. טו. דבתתא הוא
ודאי שפיר הוה ידע
מסקנא דשמעתא דרבה
אית ליה דרבה ואמאי
דחיק.
טז. והשתא ניחא דכולה
הך סוגיא שייכא למימר
אפי' לפי המסקנא
דשמעתין. תוס' הר"ס.

פסקי ר"ד

אולא כותיה: ולרבה דאמר
לפי שאין עדים מצויין
לקיימו ליבעי תרי מיהו
דהוה אקיום שטרות
דעלמא: ע"א נאמן

א. לנאווה או יתכן לעיל
גבי מומלח דרבה אלף הכא
הסוגיא דנבנן מ"מ משאו
חיוסא וי"ט.